

تورک یوردی

تورک ادبیاقلری مرکز هیئت طر فندره نشر اولنور .

جلد ۴

نموز ۱۹۲۶

نومرو ۱۹

قرىمليرك قديم پايختنده حفريات

پروفيسور « ي. بوروزين » ك « ايزووسيتا » غزته سنده انتشارايدن بو مهم مقاله سنى
اسكى تورك مدنيتى تاريخنه علاقهي دولاييسيله عينا درج ايدىيورز :

تورك - تاتار مدنيتىك وبالحاصله اونك ايلك مبدأ واساسلرينك تقبى چوق
شاين دقت اولديغى كې حال حاضرده مسائل علميه نك ده باشليجه لرننددر . يدى
يوز سنه مقدم آسيانك كوبكندن چيقارق شيمديكى هيئت متفقه مزك ساحه سنده
كورون تاتارلرك ، بو قورقونج مستوليرك وحشت وابستائيلكى حقنده كى قناعت
آلان قناردن چيقاريلاماش بولونويور . يالكز روسلاشديرمه غايه سنى استهداف
ايدن تدريسات كتابلرينك مؤلفلىرى دكل معاصر غرب عالملىرى ده بوباطل فكرى
اولدجه ضعيف دليللرله تكرر ايدوب دورمشلردر . وولغا بوينده و(اسكى يورد)ك
اك صوك سنلرك آرخه ثلوژى كشفياتى بو افسانه يى پك آشكار بر صورتده تكذيب
ايتكمده در . (اسكى سراى) ايله (يكي سراى) ك بولونديغى موقعلرده ياپيلان
حفريات كوستريورك تورك - تاتار مدنيتى هيچ ده ابتدائى بر درجه ده دكلدى
(بسيطانك حقنده سوز سويلكه بالطبع محل ده قالمايور) وبو مدنيت كندى
اوصاف مخصوصه سندن ماعدا اقصى شرقك (چين) واورتا آسيانك عنصرلرينى ده
نمسه مشدى . آلتون اوردونك مدنيت وصنایع نفيسه سى آرتيق قطعى صورتده
موضوع بحث اولاييلير .

آلتون اوردو دورلرنده واسع بر صورتده انكشاف ايدن تورك - تاتار
مدنيتىك مختلف محلى تجلياتى چوق شاين دقتدر وبو خصوصده بزه يكي بر منبع
اولاييله جك قريم تورك - تاتار قديمياتى اساسلرينك تدقيق ضروريدير . كچن سنه
(اسكى يورد) ده ياپيلان حفريات پك بارز نتيجه لر ویرمشدى . تورك - تاتار

مدینتک حال و ماضیسنک تبعی بوتون کتیشلکیلله نظر اعتباره آلاں قریم خلق و کیلاری مجلسی و قریم مرکزی اجرا قومیتہ سی ، جاہیر متفقہ مرکزی اجرا قومیتہ سی نزدندہ کی تبعات شرقیہ جمعیت علمیہ سیلہ برلکده (اسکی قریم) یعنی (صالحات) ک - قریم خانلغنک اسکی پایتختی - آثار عتیقہ سی تدقیق ایچون علمی بر ہیئت سفریہ ترتیب ایتشدی . پک طبیعیدرکے بورادہ ، کلمہ نک تام معناسیلہ ماضینک آثاریلہ مشبوع اولان بو اراضیدہ ، بزی علاقہ دار ایدن مسائلک حل ایدلسی لازمدی و شیمدی ، بر آیلق سفرك نتایجی قیصہ و سریع بر صورتدہ اجمال ایدر کن قطعی اولارق دینیله بیلیرکے : اوت ، امیدلریمز تحقق ایتدی . (صالحات) آلتون اوردو مدینتک قریمده کی تجلیاتی اوکرنک و آکلامق ایچون بزمیکی و تازہ مالزہ و یرمشدر .

صالحات، اون اوچنچی عصرک (نصف اخیرندہ) و اون دردنجی عصرلرده بویوک اقتصادی و مدنی بر مرکز ایدی . وقتیلہ بورادہ شرق مملکتلرینک محصولاتی کتیرن یوزلرجه کروانلر طوپلانیر، مختلف لسانلرک حصوله کتیردیکی کورولتی دویولور، بویوک تجاری ایشلر و او زمانلہ بورسہ اویونی یاپیلیردی . کرک کوچوک آسیا ، کرک مصر و تورکستان ، حق اوزاق هندستان ، اسکی بر افادہ یه نظراً سورلرینی ای بر سوارینک آنجق یاریم کونده دولاشایلدیکی بو منکشف تورک شہریلہ مناسبات تجاریہ ده بولونورلردی . صالحات بو اقتصادی رفاہلہ برابر ، او زمانک مدنیت و صنایع نفیسہ سنک بویوک بر مرکزی ، محل اجتماعی و وظیفہ سی کورو یوردی .

ماہر صنعتکارلرک وجودہ کتیردیکی بر جوق جامع ، مدرسہ و تربلر شہرک ہر طرفہ سرپیلیمشدی . شرقک بوتون جاذب رنگریلہ پارلایان بو کوزل شہر ، (آغارمیش) ک زمینندہ تمایز ایدیوردی . بو ایالت شہرینک شیمدیکی یکنسق و جان صیقیجی سوقاقلریدہ دولاشیرکن بو خیاللر جانلانیور . فقط آثار ماضیہ ہر آدمده کندینی کوستریور ، تبعی دعوت ایدیور .

ہیئت علمیہ ، فوق العادہ اہمیتی حائز ک جوق آثار عتیقہ پی قید ایتمک

وطوبلامغه موفق اولمشدر . بو میانه شایان دقت بر صورتده تزیین ایدلمش وتاریخلری قونولمش چوق کوزل مزار طاشلری میدانه چیقارلمشدر (آلتشی متجاوز) . بو مزار طاشلرندن بریسی ، بوزمانه قادار قریمده بولتان آثار عتیقه آراسنده اک اسکیمی اولارق بیلدیکمز (اوزبک خان) جامنک تاریخ انشاسندن ده اولکی زمانه ، یعنی ۱۹۰۳ م سنه سنه عائددر . بعضیلری ایسه دوغروندن دوغروییه شرق صنایع نفیسه سی تاریخنک صحیفه لرینه کچیریلک لایقدر . ینه چوق مقدارده بولونان سکه لر ، تاریخلرک تثبیتی ایچون قیمتی برمنبع تشکیل ایتکده در . بونلرک قسم اعظمی ۱۴ نجی عصره (بالخاصه برنجی نصفه) عائد اولوب بر قاجی ۱۲ نجی عصرک اواخرنده باصیلیمشدر . بعض سکه لرده نادر ائدندر . یو آثار عتیقه نک طوبلانمی ، قید ایدلمی ، تمیزلنمی ، رسم ایدلمی ؛ فطوغراف آلتماسی ، تزیینات و کتابه لرک قالبلرینک آلتماسی کبی ایشلردن ماعدا هیئت علمییه صالحات شهرینک حدودلرینی ، خندکارک خطوطی ، قله وسورلرک بقایاسنی تدقیق ایتمشدر . نتیجه ده بو قدیم شهرک ، زمانزه قادار کشف اولونان آثار عتیقه سنی کوسترن عمومی بر پلانی تنظیم ایدلمشدر . تجاری ومدنی مرکز اولق نقطه نظرندن (اسکی قریم) ک خصوصیتلرینی تثبیت مقصدیه ایکی یرک ، قسماً حفریاته کچن اساسلی آرکهئولوژی تدقیقاتی یاپیلیمشدر . بونلردن بریسی ، (صالحات) . دوغرو اوزانان مختلف تجارت کروانلرینی محل اجتماع وظیفه سنی کورهن (کروان سرای) موقعنده یاپیلیمشدر . نتیجه ده بو یرک ، بر چوقلرینک تخمین ایتدکلری کبی (خان سرای) یاخود ضربخانه اولمایوب کروان سرای اولدینی آکلاشیلیمشدر . هیئت علمییه ، اوزرنده ، وقیله چاتینک استناد ایتدیکی ستونلرک قاعده لری بولونان کنیش بر دوشه مه ، کول چوقوری ، واسکی بر صو کمرینک بورولرینی بولمشدر . حفریات انشاسنده ، مختلف صورتده تلوین وتزیین ایدلمش بر چوق قاب قاجاق پارچالری ، سکه لر وسائر اشیا میدانه چیقارلمشدر . بو صورتله طوبلانان اشیانک عددی بیکی تجاوز ایتکده در . کروان سرایه ملحق اولوب ، اعمال محلیه نک درجه انکشافنی کوسترن قاب قاجاق اعمالخانه سنک بقایاسنی چوق قاراقته ریستیکدر

مع الاسف کروان سرای ساحه سنک بویولا بر قسمک توتونله مزروع اولماسی مساعیمزه جدی بر حائل تشکیل ایتمشدر . کله جک سنه بوتون بو ساحه بی تحله وتدقیق ایتک لازمدر .

ایکنجی عملیه ، (اوزبک) جامعنه ملحق اولان بویوک مدرسه نك خرابه لرینی تدقیقه معطوفدی . بعض یرلرده حفریاته منقلب اولان بو تدقیق پک مشراولمشدر . اولاء ماهرانه بر صورتده انشا ایدلش فوق العاده کوزل بر بنانک خطوط عمومیه سی میدانه چیقمشدر . کشف اولونان مدخل ، اونک ظریف و محتشم مستنا ستونلری ییله ، یالکیز باشنه ، حفریاتک تأمین ایتدیکی بویوک موفقیت صایلابیلر . فقط مملوک مصرک و سلجوق تورکیه نك مدنی تأثیراتی تعیین ایتک ایچون قیمتی آثار تأمین ایدن بو مدخلدن ماعدا بو شایان دقت بنانک دیگر اقسامی ده میدانه چیقارلمشدر . بنانک غرب قسمنده خانک مزاری اوزرینه انشا ایدلش اولماسی محتمل اولان محتشم بر تره بولونمشدر . اعتنا ایله تدقیق ایدیلن بو تره ده ، بریسی آلتونله ترین ایدلش چوق کوزل ایکی ظریف مزار طاشی بولونمشدر . بو مزار طاشلرندن بری مختلف ، رنگلی چینی ایله اورتولش اولوب اخشاب چرچیومه لره شایان دقت بر مجموعه وجوده کتیرمکده در . تره آجیلدینی زمان ، ایچریسنده ایپکلی قوماش ودری پارچه لری ایله بقیه عظامی حاوی آلتی لحدک پارچالری بولونمشدر . کمیکلر تماماً چورومش برحاله در . مدخلک یاقیننده بولوتن دیگر ایکی مزاردن بری چوجوق مزاری اولوب ایچنده کی کمیکلر ده آاز بوزولمشدر . شرق و غرب استقامتارینه دوغرو ، ۳۴ متر اوزونلغنده آجیلان بویوک دهلیز مدرسه نك باشلیجه خصوصیتلرینک نتیجتی ممکن قيلمشدر . مدرسه ساحه سنده عمومی بر حفریات پاپارق ، قریم قدیمیاتنک بو فوق العاده جالب دقت بناسنی تماماً میدانه چیقارمق وظیفه سی آرتق بر ضرورت حالنده در . مدرسه خرابه سی بو قدیم (صالحات) آقاده میسنک کوزلاکنی کوستردیکی کبی بوراده کی علم و صنایع نفیسه نك انکشافی ده تأیید ایتکده در .